

Recension, Owe Wikström, Ikonen i fickan. Om yttre och inre resor.

Religionspsykologen Owe Wikström är en resande människa. Det finns rörlighet, såväl i hans liv som i hans tankar. I boken Ikonen i fickan, skriver Wikström om det konkreta resandet och vad det gör med oss. Men det är lika mycket en bok om resandet som en metafor för utveckling och reflektion av den inre världens erfarenheter och minnen.

Det är när vi människor befinner oss på resande fot, som vi samtidigt har möjligheter att göra iakttagelser om oss själva och vår omgivning. Resandet är ett sätt att uppleva och tillägna sig något nytt. Ibland kan resandet tvärtom vara en flykt och ett undvikande av samma processer. När professorn i religionspsykologi Owe Wikström reser över världen, har han alltid med sig en liten rysk ikon som ryms i en ficka. Ordet ikon för idag tankarna till datorernas skärmar. Vi klickar på en ikon och nya dokument uppenbarar sig. Ikonen i Owe's ficka öppnar en annan värld som vi också behöver tillgång till. Ikonen har kallats för ett fönster mot evigheten. På samma sätt skapar Wikströms resande ständigt nya fönster och perspektiv på tillvaron. Han har en sällsam förmåga att låta platser och mänskliga möten bli ett tilltal och en grund för djupa associationer om tillvarons mening och innerst rörelse.

På fler än ett sätt kan denna bok ses som en direkt fortsättning till Wikströms föregående succé: Till långsamhetens lov, vilken nu blivit översatt till ett flertal främmande språk. Ikonen i fickan rymmer samma tilltal till läsaren: Tillvaron är gåtfull och mångtydig. I vårt alltmer snabba konsumtionssamhälle har vi förlorat förmågan att lyssna till inre behov och längtan. Med resandet kan vi återfinna det vi förlorat. Men vi kan också radera det. En form av resande beskrivs som ett desperat sökande efter det genuina, oförstörda och ultimata. ”Bagpackers” söker alltid nya utmaningar. Frågan hur vi förhåller oss till vår egen vardag och vårt eget ständigt pågående inre liv hotar ständigt att bli försummat. Även resandet kan bli en del av ett konsumtionssamhälle.

Owe Wikström tar författare och förgrundsgestalter som Dostojevskij, Marcel Proust, Seneca och Marcus Aurelius till hjälp för att tolka våra genuina behov av eftertanke och stillhet. Allt sker under ett ständigt resande.

Det är glädjande att resandets litteratur lever vidare. Mycket svåråtkomligt går att beskriva med hjälp av resan som metafor. Robert Prigogine, Bruce Chatwin och Nathan Sivin har tidigare visat vägen för denna uttrycksform.

Det djupa och genuina kan samtidigt pratas sönder. Intrycken och reflektionerna hos Owe Wikström är många och ivriga, som en guide vilken vill förmedla så mycket som möjligt åt en

alltmer tröttnande skara turister. Detta är en bok som bör läsas långsamt och tidvis läggas bort en stund.

Samtidigt med Owe Wikströms bok ger samma förlag ut en snarlik skildring av den norska psykiatrikern Finn Skårderud: Känslösamma resor. Vårt behov av att reflektera över livet som en resa är således stort. Det finns säkert plats för fler skildringar och reseberättelser av denna art inför framtiden.

Jakob Carlander